

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ

Պուրկարիոյ համար

Տարեկան ֆրք. 10

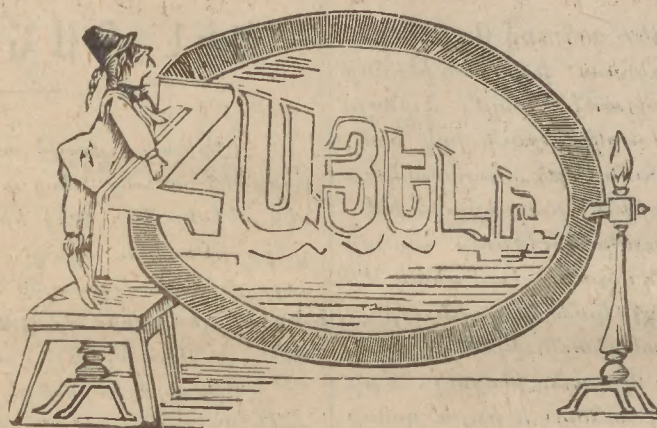
Վեցամսեայ " 5

Արտասահման

Տարեկան ֆրք. 12

Վեցամսեայ " 6

ԿԱՆԻՍԻԿ

Գրութիւնք ետ չեն
տրուիր:

Հասցէ

DIRAN PAPAZIAN

RUE DRAGOMAN

K. STEPAN

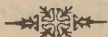
BULGARIE) VARNA

ՇԱՐԱԹԱՅԱՆԴԵՍ. ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԶԱՒԵԾՏԱԿԱՆ

Եթէ կ'ուզե՛ք «Հայեղի»-ին մէջ աղոյր երեւնալ,

Պատրիք սիրուն եւ ազնիւ դեմք մը ունենալ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վաղը, կիրակի, տեղւոյս Ս. Եկեղեցւոյն վրայ ձեռնադրուած Արժ. Տ. Սարգիս նորընծայ քահանայ Ղարիպեան իր անդրանիկ Պատարագը պիտի մատուցանէ:

— Զորեքշաբթի իրիկուն Սօֆիաէն եկած հրահանգի մը համեմատ, յառաջիկայ Մայիս 9-ին միմիայն Թաղապետական ժողովներու ընտրութիւնները պիտի կատարուին, իսկ ոչ-Պուրկար ժողովրդոց Հոգաբարձուներու ընտրութիւնները Սեպտեմբերին յետաձգուած են:

(Այսօրուան քղրաքեր)

Կ. Պուլիս.

Պատրիկ Էֆ. Կիւլպէնկեան Վանայ կարօտելոց համար իրեն զրկուած 220 ոսկիի գումար մը ուղղակի Վանայ Առաջնորդարանը զրկեր է:

— Զատիկ առթիւ ըստ սովորութեան Պատրիարքարանէն 3000 զրուշ զրկուեր է Պոլսոյ կեդրոնական բանտի ազգայնոց:

— Ի նպատակ գաւառացի սովերոց, Թոքատի ազգայինք, 1575 Իզմիրի հայ վարժարանաց ուսանողք 1794 և Էօթէմիշի Հայուհիք 285 զրուշ հանգանակելով զրկած են ի Պատրիարքարան. իսկ Վանայի մէջ ցարդ նոյն նպատակաւ հանգանակութեան սկսուած է . . . խօսքով:

— Անցեալ հինգ շաբթի օրը, Ս. Պատրիարքը Զատիկ առթիւ ըստ սովորութեան կանանց յատուկ Պատարագ կը մատուցանէ Մայր եկեղեցիին մէջ երբ պարագային յարմար քարոզի մը կ'սկսի, իրեն բնարան ունենալով «Կիւն դու, զի՛ լաս, զո՞ խնդրես»ը, ահա կ'սկսենք ուն մէջէն Սկիւտարցի կին մը իբր պատասխան Սրբազանին, լալով կը պոռայ. «Ի՛նչ պիտի խնդրեմ Սրբազան, տունը մարդչունենալուս համար հետս բերած գոհարեղէններուս տուփը ժամուն մէջ գըրպանէս գողցեր են, անիկա կը խնդրեմ»: Ասոր վրայ ընդհանուր ծիծաղ մը կը լսուի, ժամերգութիւնը պահ մը խանդարուելու պէս կըլլայ ու մէկ երկու կասկածաւոր տիկիներ կը ձերբակաշուին:

Օտար երկիրներ գտնուող Օսմ. հպասակները. — Ձեռնհաս իշխանութիւնը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ, ծանոյց թէ, այն անձերը որոնք բուն իսկ օսմ. հպատակ ըլլալով հանդերձ, հպատակութեանց կանոնադրին հրատարակութեանէն ետքը վաճառականութեան համար օտար երկիրներ գաղթած, ժամանակ մը հոն մնացած և նոյն կանոնադրին տրամադրութեան համաձայն իրենց հպատակութիւնը չեն կրցած թողուլ, երբ նորէն Թուրքիա դառնան և իբրև օտար հպատակ իրենց բնավայրին մէջ հաստատուիլ ուզեն, պէտք է անմիջապէս վերադարձուին այն տեղերը ուրկէ եկած են: Օտար դեսպաններու ալ իմաց տրուեցաւ որպէս զի ասանկ պարագաներու մէջ օտար հիւպատոսները գաղտնադրութեանց հակառակող դիմումներ չընեն:

Կը հարցնեն մեզի թէ, իրա՞ն է որ Տ. Գէորգ բահանայ Հիւրմիւսեան՝ Զատիկի աւթիւ Տ. Յովակիմ բահանայի տալ խոստացած 100 Փր. տունօրհների բաժինը հիմա չուզեր եղեր վճարել:

Ըստ մեր համոզման կը պատասխանենք թէ ասանկ բաներ տէր պապաէն . . . կը յուսացուի:

ԲԱՆԱՍԷՐ

Շնորհակալութեամբ ստացանք Տիար Կ. Յ. Բասմաճեանի «ԲԱՆԱՍԷՐ»-ին Ա. գիրքը:

Անկեղծօրէն խօսելով, այս հանգէսը մեր մատենագրութեան մէջ առաջնակարգ տեղ մը պիտի բռնէ իր հնարասական, պատմական, լեզուաբանական, նա մանաւանդ բեւեռագիր գողտիքները երևան բերող ընդարձակ և շահեկան ծանօթութիւններովը:

Զերմապէս կը յանձնարարենք բանասիրաց՝ քաջալերել սոյն օգտաշատ և արդիւնաբեր երկը, վասն զի, յիշուի մեծ ծառայութիւն մըն է որ կը մատուցանէ Տիար Բասմաճեան հայ ազգային մատենագրութեան:

Տարեկան 4 գրքի բաժանորդագինն է 20 Փրանք, կանխիկ: Հասցէ,

BASMADJIAN
112. RD- ROCHECHOUART PARIS

ԿԷԼ ԳԱՆԹԱՐԱ՝ . .

Անցեալ ուրբաթ առտու կանուխ, Պ. Բոժոժիկ առանց իմաց տալու խմբագրատունէն մեկնելու էր: Մէկ երկու ժամ վերջը երբ զինքը բնտնելու ելանք, մեզի ըսին թէ Մուսալլայի մեծ պողոտային կիզրոնը կեցած ու փայտէ եռոտանիէ մը գանձարար մը կախած՝ «կէ՛լ գանթարա, կէ՛լ գանթարա» կը պոռայ:

Արմանքէ զարմանքէ պաշարուած՝ ուղղակի Մուսալլա գացինք և իրօք հոն գտանք զինքը, որ գանձարարին թուէն բռնած՝ «հայտէ՛ պէշ բարայա, կէլ գանթարա» կը պոռար:

— Ի՛նչ է ադ Բոժոժիկ, ի՛նչ կընես.

— Տէր իմ, այսօր խըճրեղեղ ըլլալուն, տեղական սովորութեան մը համեմատ ամեն մարդ պիտի կշռուի եղեր. ես ալ առիթէն օգտուելով, հրապարակի վրայ ճանչցուած մարդիկը գանձարարի կը զարնեմ կոր. հէմ զի յարէթ հէմ թիճարէթ պիտի ընեմ:

Այս կտրուկ պատասխանին վրայ պարտաւորեցանք մէկ կողմ բաշուիլ ու շարաճիճին դիտել:

— Կէ՛լ գանթարա, կէ՛լ գանթարա . . . պէշ բարայա: Սողմէ թէթէ, կէլ պագայլմ, սէնի թարթայլմ:

— Գանթարուն սողորո՞ւ մը.

— Օ՛. . . պաճատըն չըգմըշ տիւման կիպի սողորու տըր. Գըլ բայը նոգսան սէօլէմէզ. կէ՛լ օթուր:

— Հայտէ չէք պագայլմ:

— Թաւման սոգսան եէտի՛. . .

— Ա՛, տէլի՞ մի սին պիրէ. պէն կէչէն սէնէ սէքսէն իբի կելտիմ, հէմ՝ պու գատար զալիֆ տէյիլ իտիմ:

— Էյի աւա, պու սէնէ, գըլլովուզլուգլա պիր գաշ բիշինին ճանընը եագաղընտան էօթիւրիւ՝ կիւնահլարըն օնպէշ բիլօ արթմըշ տըր:

— Սո՛ւա, ա՛լ շու պէշլիյինի տէ՛ պու գատար կելտիղիմի քիմսէյէ սէօլէմէ, իշիթտի՛ն մի:

— Սէն մէոագ էթմէ՛, եալընըզ պիր բիշիյէ սէօլէմէմ:

— Աժէրիմ. գալ սաղլըղլա՛.

— Սէֆա կէլտին: (ձայնեղով) է ճանըմ, կէլ գանթարա, կէլ. . . վա՛յ միւսիւ Գրէնեան, հրամմեցէք, կշռուեցէք, նայինք անցած

տարուան վրայ ծանրցե՛ր էք. (կշռեցով) ճիշդ 265 կում. Ինչ որ է՛ր՝ նոյնը մնացեր ես:

— Աւելի չի կում. Պ. Բոժոժիկ:

— Չէ՛, չէ՛. ու խօսքը մէջերնիս՝ հագուստներուդ տառան հանեմ նէ՛ անգին բան մը չի մնար. Ծնոցը տո՛ւր տէ՛ ճամբադ շարունակէ:

— Ա՛ն նայինք:

— Շէն կենաս: Կէ՛լ գանձարա, կէ՛լ գանձարա, հայտէ պէ՛շ բարայա, օ՛. . . մատմաղէլ ճըռթըռթ, հրամմեցէք, մի՛ բաշուիք, այսօր խրճտե՛ցէք է, նայինք քանի՞ օխա կուգաք. (օրհորդը կը նստի) Թամամ 75 կում. աս որչա՛փ թեթեւ էք եղեր, որիօրդ, արդեօք չորս կողմերնիդ բամպա՛կ թխած էք:

— Կաղաչեմ՝ ա՛ն սա Ծնոցը ու մարդու բան մի՛ ըսեր:

— Անհոգ եղիք:

— Ինձի ալ կը կշռուես Պ. Բոժոժիկ.

— Վա՛յ միւսիւ ֆինկֆօնկ. աս ո՛ւր ես եղբայր, նստէ նայինք, կը կշռուեն ալ խօ՞սք է, գործս ինչ է. (կշռեցով) Թամամ 35 կում.

— Ինչ կըսես եղբայր, հաւկիթ կը կշռուես կոր:

— Աճէլէ մի՛ ըներ, հաւկիթը 75 կում կուգայ. դուն անկէց ալ թեթեւ ես եղեր, ալ ինչ կուգես. Ծնոցը վճարէ ու ճամբադ շարունակէ:

— Հիմա վրաս մանրուք չունիմ, առնելիքդ ըլլայ:

— Տեսա՞ր մի որչա՛փ թեթեւ ես, ու 35 կում գալուդ համար ալ տահա կը խօսիս: Է՛՛ ճանեմ, կէ՛լ գանձարա, կէ՛լ գանձարա. . . օ՛. . . միւսիւ Գուրպէթ, դո՛ւք ալ մի հոս էք, հրամմեցէք, այսօր խրճտե՛ցէք է. պետք է կշռուիք:

— Բայց ես բօսթան պիտի երթամ.

— Եղբայր, նորէն կրնաս երթալ. ասիկա վայրկեանի մը գործ է. նստէ՛ նայիմ. (կշռեցով) յիսունը հինգ:

— Ինչ կըսես եղբայր, ես անցած տարի Պուրբէշ 45 քիլո եկայ, մէկ տարուան մէջ ասչափ տարբերութիւն կընէ՞.

— Ըսել կուզես թէ շա՛տ է. վրադ աւելորդ բան մը ունի՞ս.

— Իրաւունքը մը կայ, մէկ մըն ալ. . .

— Է՛՛ Թամամ, կէս քիլո իրաւունքը, կէս քիլո պատժութիւն, 9 քիլո ալ բայթօդ ու գրպաններդ լեցուցած եսէկ յօգուածներդ՝

կընէ 10, ասիկա եթէ 55էն զեղչենք՝ կը մնայ 45, հետեաբար հաշիւը ճիշդ է.

— Բայց ատանկ յօգուած չի կայ.

— Երկան մի՛ ըներ, նայէ՛, Վարդանանցի առթիւ Շուկաէն եկած երկայնապատում յօգուածները գլուխին գրպանէդ դուրս ձըպեր են: 1900ի Վարդանանցը մօտեցաւ, դուք տահա աս տարուան Վարդանանցի նկարագրութեան վերջը չի բերիք:

— Ուրեմն մնաք բարով.

— Երթաք բարով: Հայտէ կէ՛լ գանձարա, ուճուղ էթիք, պէ՛շ բարայա. . . օ՛ օ՛ օ՛. . . միւսիւ Վարդօ, հրամմեցէք, դուք ալ հոս կուգայիք. նստեցէք նայինք.

— Տօ ատ ինչ յիմար բան է. ատով հոսհոսները կշռէ՛.

— Հոսհոսներն ալ պիտի կշռենք հէնց հոնցներն ալ, մեր կշիռը անաչառ է. պիտի տեսնէք թէ մաշի չափ ծուռ մուռ չունի. նստեցէք, բայց կը խնդրեմ, մի՛ շարժիք. հանդարտ նստեցէք.

— Ատի չլինիր, հէնց ուր որ շարժում չի կայ, ոխեր հոն կեանք էլ չի կայ:

— Հասկցանք, բայց գոնէ վայրկեան մը հանդարտ նստեցէք որ քանի՞ քիլօ ըլլալնիդ որոշենք. . . մի՛ երերաք. . . կը քաշեմ կոր. . . ասա լմեցաւ. . . ճիշդ 63 քիլօ.

— Բէ՛հ. . . ես այդչափ չեմ կշռվում:

— Կեցիր որ հաշիւը տամ. 25 քիլօ դժուարամարս յօգուածներդ, 10 քիլօ փճաբանութիւններդ, ըտահաթ 6 քիլօ կուգայ սա հագած բալթօդ. 3 քիլօ ձեռքի գաւազանըդ, 8 քիլօ ալ հրատարակուելէ ի վեր մընացած սակաւաքիւ սերկու սերի՞ օրինակները, եղաւ 52, 11 քիլօ ալ մնացած՝ կընէ 63, ու տակաւին կըսես թէ այդչափ չեմ կշռվում: Տո՛ւր նայիմ Ծնոցը. հա շէջլէ, չէն կենաս, երթաս բարով:

— Եղբայր, ինչ բաղմութիւն է հոս. ինչ կայ. . .

— Վա՛յ, միւսիւ Պոնճուգ, հրամմեցէք, հրամմեցէք, նստեցէք նայիմ.

— Ես ատանկ բան չեմ ուզեր.

— Ես ալ քեզ չեմ ձգեր. . . ուզես չունիս պիտի կշռեմ, սանկ նստէ՛.

— Բայց կաղաչեմ. . . մարդ չի տեսնայ.

— Հոգ մի՛ ըներ, շրջահայեցութեամբ կը կշռեմ:

(Շարունակելի)

ԶԱՆԱԶԱՆՔ

1900ի Յուզասանդիսը . — Թուրքատե-
րոյի — շէնք մը որ Բարիդի մէջ գոյութիւն ու-
նի 1878ի ցուցահանդէսէն ի վեր — պարտե-
զին մէջ ի ցոյց պիտի դրուին Փրանսական և
օտար գաղութներու արտադրութիւնները :
Կարգադրութիւնը այնպէս եղած է որ Սէն
գետին եզերքէն նայողը պիտի կարենայ ամ-
բողջ գաղթային ցուցահանդէսը տեսնել :
Պարտեզին ճիշդ սկիզբը պիտի դրուի Մատա-
կասկարի և Գօնկոյի գոյքերն : Մատակասկա-
րի յատկացեալ շէնքն պիտի լինի Թուրքատե-
րոյի աւազանի տեղն : Գօնկոյի համար երկու
շէնքեր պիտի կառուցուին , որոց մին այդ եր-
կրին տեսարաններուն և միւսը արուեստնե-
րուն պիտի յատկացուի : Պիտի լինին նաեւ
Թուրքալի , Հնդկաչինի , Մարթինիքի , Մայո-
թի , Նոր-Գալէտոնիոյ , Սուտանի , Կիւնէի ,
Տահոմէի , Հնդկաստանի և վերջապէս Փրան-
սական բոլոր գաղութներու շէնքերն :

Շատ փառաւոր շինութիւններ պիտի լի-
նին այնտեղ . մարդու աչքը բոլորովին պի-
տի շլանայ ճարտարապետութեանց զանազա-
նութենէն : Ամենահետաքրքիր շէնքերէն մին
պիտի լինի Գամպօմինը որու տաճարն և կուռ-
քի արձանն հեռուէն պիտի երևան :

Փրանսական Հնդկաստանի շէնքն այցե-
լուներուն ցոյց պիտի տայ Վիշնուի կրօնա-
կան արարողութիւններն : Ալճէրիա տեղ մը
պիտի ունենայ պարտեզին կեդրոնը , ուղղակի
ներքին գործերու մինիստրին հսկողութեան
տակ :

1900ի ցուցահանդէսը մի ընդարձակ
պարտեզ ալ պիտի ունենայ որ պիտի շրջա-
պատէ Շանդէլիդէի պալատներն և պիտի
հասնի մինչև Սէն գետն , Գուռ-լա Ռէն պո-
ղոտային կողմէն : Այս պարտեզին շաքանակի
ծառերուն տակ ժողովուրդը պիտի պտտի .
բալլու համար նեղ ուղիներ պիտի լինին ,
իսկ մնացած տեղերն կանաչ խոտով և ծաղիկ-
ներով ծածկուած պիտի լինին : Ցուցահանդէ-
սի կարգադրիչ մարմինը հրաւիրած է Փրան-

սայի երեւելի պարտիզպաններն , ծաղկապար-
մաններն , մատաղատունկ ծառեր դարձանոյ-
ներն որ գան այդ պարտեզն ծաղիկներով ,
տունկերով զարդարեն , այնպէս որ ցուցա-
հանդէսի ժամանակ տեսակ մը ծաղիկ տօն
ալ տեղի պիտի ունենայ :

Դրամանեցներու ժողովը . — Դա-
րավերչիկ նորօրինակ քաղաքապետութիւն մը
է եղեր Հունգարիայի Բֆադէք անուն փոք-
րիկ քաղաքի քաղաքապետական ժողովը , որ
ձերբակալուած է իբրեւ իրաւաններու ժո-
ղով մը :

Այդ քաղաքապետական ժողովականնե-
րը քաղաքապետութեան ապարանքին գետ-
նափոր նկուղներուն մէջ հաստատած են ե-
ղեր իրենց գործարանները , տպագրելու հա-
մար պանգայի . . . կեղծ արժէտոմսեր :

Ոստիկան զինւորները այդ նկուղներէ
ներս մտած միջոցին՝ կեղծարարները աշխա-
տանքի մէջ են եղեր , ու երբ կը տեսնեն
թէ բռնուած են , կատաղաբար ինքզինքնին
կը պաշտպանեն և մի քանի թէվովէր կը պար-
պեն ոստիկաններուն վրայ , որոցմէ մին մա-
հացու կերպով կը վիպաւորեն . այլ սակայն
ամենքն ալ կը ձերբակալուին :

Բժիշկներու քանակը . — Վիճակագիր
մը երկրագունտի վրայ գտնուած բժիշկներու
թուահամարն ընելով գտեր է թէ

Միացեալ Նահանգաց մէջ	75,000
Փրանսայի մէջ	31,000
Գերմանիոյ և Աւստրիոյ մէջ	38,000
Ռեգլիոյ և գաղութներուն	40,000
Իտալիոյ մէջ	15,000
Սպանիոյ մէջ ևն. ևն.	8,000

207,000 բժիշկ կայ , — ահաւոր համապոլմար
մը , առանց հաշուելու դեղագործներու խում-
բը : Ապացոյց մ'է սա թէ օր ըստ օրէ աւե-
լի լաւ կ'իմնամուին հիւանդներն . ամէն :

Գլխարկի մասին. — Բարիդի տիկիններուն շուղութիւնն առակի կարգ անցած է: Հետեւեալը կ'հաստատէ մեր ըսածը. — Բարիդի գլխարկը մօտաւորապէս մին գատ բացած է բարձր գասու վերաբերող տիկնոջ մը գէմ: 1894էն մինչև ներկայ տարւոյ Յունիս միւս. Մօսխաղը 74,000 Փրանք գլխարկի հաշիւ ունեցեր է այդ տիկնոջ հետ, որ տարին այսպէս միայն գլխարկի համար 500 անգլիական ոսկիի ահագին ծախք մը ունէր: Յիշեալ գումարէն տիկինը վճարեր է 60,000 բայց մնացեալը շուղեր վճարել առարկելով թէ գիները չափազանց են: Դատարանը մասնազատ մը որոշած է գլխարկներուն գին կրտսերու համար: (Ի՞նչ կ'ըսեն ասոր մեր տիկնայք:)

ԾԱՂՐԱՔԱՂ

ՀԱՆԴԻՍ

ԽՐԷՔԷՆՏԻՇԸՆԱԿԱՆ (*)

Երկուշաբթի օր մըն է:

Տեսարանը կը ներկայացնէ գերձակի մը խանութին վերնայարկի մէկ սենեակը, ուր վարձով կը բնակի յիստուննոց լեհացի մը, որ մերթ ընդ մերթ զինքը անհանգիստ ընող ոքնաթիռներն պատճառաւ ծռակերը կը շփէ և կորաքամակ կը քալէ, և որ նոյն օրը ճերմակ ֆուսպ մը կապած՝ պատրաստ կեցած է ճիւղ անգամ խորքէֆէնսի շրջանաւոր:

Սենեակին մէկ անկիւնը, կէս սիլիւսի գլխարկով ու ձեռքը փորին վրայ բարեբունած խախամի պէս գեր մարդ մը նստած է, 26 1/2 թելէ բաղկացեալ ցանցառ մօրուքովը, որուն գլխէն վար, դէպի այտերուն վրայ կախուած են երկու գլխաւորներ, և որուն փորն ու ձեռքերը ամեն անգամ շունչ առնելուն փութի պէս ելեէջներ կուսեն: Սեն-

(*) Լեհերէն՝ պատկազրութիւն:

եակին դրանը քովի անկիւնը կեցած է նոր հրէուհին, որ լեհական սովորութեան մը համաձայն պատկազրութենէ առաջ կը պարտաւորի եղեր բարեբունած հոն կանգնիլ, իսկ խորքէֆէնսի շրջանի արարողութենէն ետքը՝ բաղնիցին պատուակալ անկիւնը:

Ժամը 2 կը զարնէ. ու ահա հետզհետէ կը հասնին հրաւիրեալք, թէնէքէճի Արինաչի, Բէօրիւկճի Պօսուանչի, Կէօզլիւքճի Թիսխադ, Թէֆթէրճի Թիսիմ, Իրէքճի Խամեուտան, Փառաշ Խայինաչի և ճէվիզ իչի Եուտաչի: Ըստ սովորութեան բարեներ փոխանակելէ ետքը, անկիւնի դեր մարդը «Է ճանուամ, հայտէ պագալում», ըսելով հարսն ու փեսան սենեակին մէջտեղը քովէ քով կը կայնեցնէ ու կը շարունակէ.

— Շինտի իչիթին պանա սինեօզէ է սինեօզա, (հարսին, փեսան ցուցնելով) պունուն քէնտի միլլէթիսինտէն բաղդիսի եօդ, (փեսին, հարսը ցուցնելով) շունունտա քէնտի միլլէթիսինտէն ֆայտասի եօդ տըզ. պունուն իչին, սիզ իքինիզ պու եունտէն պաշլայարագ ալամօն Սալամօն կիպի մուխապէթ եարաճախսըզ, պիզպիլինիզի սէվէճէխսիզ, եիւլ (կիւլ) կիպի դօզլայաճախսըզ. իչթէ ճանըմ, ալնըյօզմըսընըզ. պու պէշինճի տէֆա տըզ քի պիզիմ չիպ Լէհիմ խըքէքէնտիչըն օլույօզ, իչալլախ պու սօն տէֆասինտա թէմէլ թութաճագ տըզ. հեզ քիմ քի սիլին մուխապէթիսիզտէն էօթիւլլէ պի շէյ սօյլէյէճէք օլուդ սա՝ էսթախէնուէ (անիծեալ) օլսուն.

Ներկայք. — Ամին:

— Եա պառուխա, եա շապին.

Ներկայք. — Ամին, ամին:

— Աղլի պուննի թութուլին.

— Ամին, ամին.

Այս բանախօսութենէն ետքը հարս ու փեսայ ներկայից ձեռքը կը պագնեն, անոնք ալ փոխադարձաբար անոնց երեսն ու ճակատները. յետոյ, նազար

չառներու համար սեփեմ կոչուած տուն-
կէն մէյմէկ պղտիկ ճիւղ կը զետեղեն
հարսին մագերուն ու փեսին գլխարկին
ժապաւէնին մէջտեղ: Երկու հրաւիր-
եալք հարսին թեւերը մտած՝ անկիւնը
կը կանգնեցնեն. ժառաջը մէկ ձեռքը
բնաւ մը անուշ միւս ձեռքը դգալ մը
բռնած ներս կը մտնէ ու «պույուղու-
նուղ, մուխապէթ մաճունունտան» ըսե-
լով նախ խրքեֆէնսիշընը ընողին, յե-
տոյ փեսին ու բոլոր էրիկ մարդոց բաժ-
նելէ ետքը՝ միեւնոյն դգալի, առանց
մաքրելու, հարսին ալ կը հրամցունէ:

Մէկ ժամուան խօսակցութենէ ետ-
քը հրաւիրեալք կը մեկնին, որոնք հար-
սին ու փեսին ձեռքերը թոթուելով կը-
սեն:

— Հայտէ ալլախ մուխապէթ, գա-
տէմ օլա. պոյնօղ ճումպուշ պոյնօղ զա-
րիֆլիք:

* * *

15 օր ետքը հարս ու փեսայ բայ-
թօն մը նստած՝ ձեռք-պագի կերթան
նոր հրէուհիին մօրը, որ բազմոցին ան-
կիւնը պիւրճօրէն նստած անոնց կ'ըսպա-
սէր, որ իր շնորհակալութիւնը կը յայտ-
նէ հրեայ փեսին ըսելով, «սաղ օլասըն
քի, սէն պունա սահապ օլտուն», ու կը
հրամայէ օղիին ափսէն բերել, որուն
շուրջը նստած լաւ մը կը զուարճանան
ոչ միայն իրենք՝ այլ և... գլուխնիդ ողջ
կենայի համար եկող բարեկամներ:

Բոժոժիկ. — Թափանէն երեք խն-
ձոր ինկաւ, մէկը հարսին, մէկը փեսին,
մէկն ալ 55նոց տուտուին, կեղեւները
աղբակիրին, կուտերն ալ պարտիզպա-
նին, նորէն չուսնի, նորէն ուտեն:

ՀԱՐՄՆԵՒՈՐ ԿԱՏՈՒՆ

— Մարինոս հանրմ, իմացա՛ր, ան-
ցած շաբթու Պուլղարի մը հարսնիք է
եղեր, մեր ճանչարներէն ինքինց մին-
քինց հանրմը կատուին ձագը՝ հագած
վարչախ կիւղէլիմ քիւրքին մէջը, սիր-
տին վրայ առեր ու հետը հարոնիք է
տարեր:

— Մեղայ. . . ան ալ չէի լսեր:

— Հա եա, բէք սիրականը ըլլա-
լուն՝ տունը ձգելու չէ խմբչեր:

— Ախ քուրուկ, ես քեզի չեմ ը-
սած քի՛ փրկիչին մէջը ի՛նչ խեղացիներ
ունիմ որ, զավալըները տէր թիկունք
չունենալնուն համար հոն նետուած են,
ասդին ալ տէրւոտանքով ի՛նչ խեղքէ
պակասներ կան քի՛ ամեն օր մէյմէկ
պիլիմ խենդութիւններ կընեն:

ԱՆՀԱՄ ԱՐԱՐԲՆԵՐ

Այս հինգշաբթի իրիկուն կարգ մը
տեղացի օրիորդներ Ս. Նիգօլա փողոցին
մէջ տեղը հաւաքուած՝ բարձրաձայն խն-
դալու համար մրցումի ելած էին. այ-
լանդակ ձայներով քահ քահները աջ ու
ձախարձադանդ կուտային, մասնաւորա-
պէս յիշատակութեան արժանի էր օ-
րիորդի մը զուինչը, զոր լսողը անպատ-
ճառ կը սարսափէր և կը պարտաւորուեր
ականջները գոցելով փախչիլ. զուինչ մը
որ մընչեւ Այ—Նիգօլա եկեղեցիին վե-
րի փողոցի բնակիչք լսած և սարսափա-
հար եղած ըլլալու են:

Կը խնդրենք պարոն Բ. Ժոժիկէն,
որ հաճի այդ օրիորդներուն ալ բարե-
նիշ մը տալ:

ԱՆՏՈՐԳԸ

Աման, ժրսարք գայլումայրն

Ետընտան եէնմէջ պիր կիւղէլիք
վար, աթիտէքի շարթլար ըլա:

Գրգըն 2-3 օտալը վէ ալլուլու պիր
էվի օլմալը, Մանասթըրտա քէօշկիւ վէ
լէպի տէրեա (եալըյա եագըն) պէշ տէօ-
նիւմ, քէզալիք Գօդարճատա բանայրըն
ճիվճիվի մահալինէ եագըն 4 1/2 տէօնիւմ
պաղը օլտուն. պունլարագալլի 400 նա-
բօլէօն գըյմէթինտէ օլաճագ տըր. պուն-
լարա գարշըլըդ օլարագ կիւղէլիտէ իսէ
մէվճուտ պուլունուր, պիր չաքէթ, ալ-
թը եամալը քէօհնէ պիր բանթալօն, 1
քաւաթ, 1 եագա վէ պաֆօն դապլը
պիլա սաաթ պիր գօրտօն: Պէօյլէ պիր
քէլէբրիի էլտէն գաշըրմամագ իսթէյն-
լէր՝ էքլիսիա ճատտէսինտէ մէքթէպ սօ-
գալընտա, պէլլիսիդ նումէրօլու խանէտէ
սաքին՝ դչալուղ Հարիկ-մարիկ տուտ
ճանեագըճըյանա միւրաճաաթ էյլէսի

ԳԱՐ—ԳԱԶ ՊԻՐ ԱՎՕԳԱԹ

(Կէյէնն նիւսիսէսէն)

Տէվամ վէ Խիթամ

— Պունլարը ալայընըն օխուտուխ, Բօլիտրօֆօղ կէլ էթմէն նէյնէն, ճանը եանմըլ էշէխ աթտան երւրիւղ օլուր... պապալը պօյնուսա զարտուշ, սարնընա հաւա թըխարճաւընտ զաֆասընա լաֆ ղիրմէլ:

— Շէրիք օլտուղունա պիր դօն-թրաթ եախօտ խապաթըն վա՛ր մը:

— Ղօնդրաթըմ խապաթըմ օլտուխ-տան կէրի, սէն պիր զաշմէրիւղ չէվի-րէպիլի՞նղի:

— Տուր պագալըմ, Շէրհը գանու-նը թիճարէթտէ տիյօր քի, Գօլէքթիֆ շիրքէթէրին իլամը էլզէմ տիր, ֆա-գաթ մուղալէթի շիրքէթին այնէն իշ-տէսի նէֆս իւլ էմիրտէ մուվաֆըզը մաս-լահաթ օլմահաճաղը կիպի, զայէթ խիւ-լաւա սուրէթէ նէշը ու իլանընտան տա-խի խթիֆատէի թամմէ հասըլ օլամաղ...

— Ճէտիտէ մի՞ օխուտօն զարտաշ պէն էօյլէ ալըլ զալապալըղընա կէլ-մէմ, տիւրիւթ ղըթմէլի պէնիյիլէն:

— Շիմտի նէ լալըմ ուղուն լազըր-ալը, շիրքէթինիլ Գօլէքթիֆ մի խտի, Խօզսա գօմանտիթէն մի...:

— Պէն ֆիրէնկէն աղնամամ, տի-րիւթ Օսմանլընա պիլի՞նղի...:

— Պէն պու իշի աղնամամ, պին պէշ երիւղ օպգա գաշէր բէյնիրի ալմը-շընըլ օրթաղլաշը, շիմտի բիյաճա տիւշ-կիւն տէյի օրթաղըն Բօլիտրօֆօղ օրթաղ-լըղընը ինքեար իտիյօր:

— Հայ րահմէթ պապանղա:

— Բէյնիրին պէտէլի օլան բարա-յը եալընըլ սէն մի վէրտին:

— Օճաղը պաթաալը, պիզիմ տէզ-կեհատար Պէնիւսիւն, մալ իւստէ զօյա-ճաղ տէյի պէնի զանտըրտը տա Բօլիտ-րօֆօղ բարայը սայտըղընտա, պու մալը պէն ալայընըլ զապուլլանտըմ տիյէ ալմաուրիս, էկէր տիպաճէսինի արար-սախ օրթախըլ:

— Զաթէն շիրքէթտէ տիպաճէ ա-րանըր, գանուն տէր քի, Գալանիյնի գանունիյնին, թէճվիլի ճէվիլ իտէ-մէյէճէկի մատտէլէր մէվգուֆ օլաճաղը կիպի, չաքի չաք օլուգտուգտա տիպաճէ արանըլըր...: Իշթէ պիլ պու քէօշէ-յի թուլթաճաղըլ:

— Օլան կէնէ ֆարսի ֆուրսի լա-խըրտըլար շախըրտատըլ տուրուտօն ա-մա, պէնիւմ ախլըմ եէր էթմէյօր, սէն պանղա պիր եէմին տիւշիւրէպիլի՞նղի:

— Զաթէն օ ինքեար իտէճէք քի պէն շէրիք տէյիլիմ տէյի, գանունէն սանա պիր եէմին տիւշէր:

— Պապալը վարսա օնուն պօյնուղա, էտէրիմ, հէմ շէր իլէլ քէսիլէն բարմաղ աճըմաղ, պու ղունտէն արղուհալ շը եաթ պիթիլ:

— Շիմտի մէսարիֆաթը մուհաքէ-մէ իշին 6 լիրա վէրէճէքսին:

— Նէ՞ պու զարտաշ, պէշ ղուրուշ պիր արղուհալ եաղտըրտըն, 70 ղուրուշ տա վէքեալէթ:

— Մէսարիֆաթը մուհաքէ՞մէ:

— Ղէնէ զաշմէրիւղ եուվարլամա, պէն օնտան բարա՞ մը տալա էտիւտօն քի: Օրթախմըլըլս տէյիլիլիլիս օնու աղ-նալաճաղըլ:

— Հիշ էօյլէ լազըրալ մը օլուր:

— Պանղա պախ, եօնաճաղ թալուղ օլունճա պէրապէր եօլարըլ. սէն շիմ-տիլիլ շու պէշ մէճէտիյէի ալտա տիւշ էօնղիւմէ ղիտէլիմ վէքիալէթի եաթ-տըրալըմ:

— Շիմտիքի հալ լաղըմ տէյիլ, մուհաքէմէեէ կիրտիկիմիլ կիւն եափա-լըլ:

— Պու ղունտէն հէր իշ պիթմէլի, պէնիւմ թապիյէթիմ աճալիպ տիր:

— Էյի ամա, պու կիւն պէնիւմ ի-շիմ վար, սաաթ ալթըտա գօնսօլաթօ-տա պուլունաճաղըմ:

— Էօյլէ օլտուխտան կէրի, սէն օ պէշ մէճիտիյէի վէր տէ, հանղը կիւն իշին օլմաղա օ ղիւնիւ վէրէյիմ:

— Եալըն կիտէճէք տէյիլիլիլ, գալըն պէնտէ, պէլքի պու կիւն տէ պիր արա գաբույա օղրարսամ...:

— Եարընա քիմ էօլէ քիմ զալա, սէն պէնիւմ մէճիտիյէլէրի վէր:

— Օ պէշ մէծիտիյէ պուրաեա կէ-
լիպ իշ տանըշարչընըն իւճրէթի տիր:

— Ղաբանտա զաշա՞նչը, կիւզիւ-
մէ պախըյոն մը, բարաւը վէր հէյ կի-
տի:

Պիղիւ՛ գարգաչ ավագաթլար՝ իշին
սօնունըն նէրէյէ վարաճաղընը հիսս ի-
տէրէք, գարամանլընըն փարասընը վէ-
րիպ եօլա գօրլար, վէ քէնտիլէրի տա-
խի օտայը գաբայը պափուշաճագլարը
զէման եազայը էլէ վէրմիշլէր վէ տօ-
լանտըրըճըլըղլա մահքիւմ օլմուշլար
տըր:

Նոր Հրատարակութիւն

Մ. Զ.

ԹՈՒԹՈՎՄՈՒՆՔ

Գողտրիկ բանաստեղծութեանց սոյն հա-
տորիկը կը փաճասի ի գին 25 սանդիմ, և
Զարպհանէլեանի գրատունը, Վառնա:

ԸՆԴԵՐՉԵԼԻ

ՈՐ ՔՆԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

կամ Հաւաքածոյ

Հին եւ նոր Ազգ. երգերու

208 էջերէ բաղկացած սոյն

երգարանը կը ծախուի

Վառնա Ա. Զարպհանէլեանի գրատունը:
Գինն է 2 ֆր. թղթատորի ծախքը գը-
րատան վրայ ըլլալով: Դրամի փոխարէն
կընդունուի Պուլկարական Գաղ. Գերմ.
Անգլ. և թրքական չի գործածուած նա-
մակադրոշմներ:

11

ОТГОВОРНИКЪ М. СКОДОВЪ
Печантица "Взаимность," — Варна.

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿՈՂԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՕՖԻԱ ՔՈՂԱՔԻ

ՊՈՒԼԿԱՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԵՆ

Երաշխատեալ

Ա. ՊԱՐԳԵԻՆ Է 500.000 ՖՐ. ՈՍԿԻ

50,000 տոմսեր հրապարակ հանուած
են, որոնց 25,000ը պիտի շահին հե-
տեւեալ կարգաւ:

1899 Յունիս	9ին	1500	Թիւեր
" Յուլիս	7	1500	"
" Օգոստ.	4-5	2000	"
" Սեպտ.	3-4	"	"
" "	23-24	"	"
" Հոկտ.	13-3նոյ	16,000	"

Գիներն են ՈՍԿԻ ՖՐ.	Կէն	Քաւորդ.	Մէկ տ.թերդ.
Ա. Ա. 10 ֆ.	5 ֆ.	2, 50 ֆ.	1, 25 ֆ.
" " 16	8	4	2
" " 20	10	5	2, 50
" " 28	14	7	3, 50
" " 24	12	6	3
" " 17, 20	8, 60	4, 80	2, 15
115, 20	57, 60	28, 80	14, 40

Գնելու և մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք
է դիմել Սեղանատու Տիար ՍԱՐԳԻՍ ՔՈՂԱՔԻԷԱՆ,
սիակ գրատու գործակալ սոյն վիճակահանութեան,
Վառնա, Մուսալլա:

Շրջակայ քաղաքներէն եկած յանձ-
նարարութիւնք փութով կը կատարուին:

Ծ. Ա. կարգէն չի սկսող մը եթէ
Բ. Գ. Ե. կամ Զ. կարգերէն ուզէ, պար-
տաւոր է առջի կարգերուն փոխարէնն
ալ վճարել: